Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Vår dato	Vår referanse	Vår saksbehandler
06.03.2026	2026/27940-1	Magnar T. Selnes
Deres referanse	**Arkivkode**	**Direkte telefon**
	32	48 99 73 78

Høringsliste

Høring - Forslag til forskrift om endring av skipsutstyrsforskriften

1. Høringsfrist og kontaktinformasjon
Sjøfartsdirektoratet sender med dette på høring forslag om endring i forskrift av 30. august 2016 nr. 1042 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften).

Høringsfrist er 15. juni 2026, og eventuelle innspill sendes til post@sdir.no.

Høringen er også tilgjengelig på Sjøfartsdirektoratets hjemmesider www.sdir.no.

2. Kort om forslaget
Sjøfartsdirektoratet foreslår å endre forskrift 30. august 2016 nr. 1042 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften) slik at det i innenriks fart stilles samme rattmerkekrav til navigasjonsutstyr på passasjerskip som på lasteskip.

Forslaget går ut på at noten[1] som i dag står i cellen i skjæringspunktet for kolonnen *IV. Navigasjonsutstyr* og raden *Lasteskip uten internasjonalt sikkerhetssertifikat* i Vedlegg IV til forskriften også inntas for Passasjerskip med passasjersertifikat, Passasjerskip med sikkerhetssertifikat for passasjerskip (EU) og Alle hurtiggående fartøy.

Endringen innebærer at rederiene også på passasjerskip frivillig kan ta om bord ulike typer navigasjonsutstyr uten at det stilles krav til rattmerking av utstyret. «Frivillig» sikter til at ingen forskrift krever at det aktuelle utstyret skal være om bord på skipet, men at rederiet likevel av ulike grunner velger å utstyre skipet med slikt utstyr.

3. Bakgrunnen for forslaget
Skipsutstyrsforskriften gjelder for skipsutstyr som skal plasseres eller er plassert om bord på norske skip, se § 1. Skipsutstyr skal oppfylle kravene som følger av § 2 og være rattmerket.

For passasjerskip har det blitt lagt til grunn at skipsutstyrsforskriften også stiller krav til rattmerking av utstyr som rederiene ønsker å ta om bord uten at det er krav til dette i noen av utstyrsforskriftene, det vil si såkalt «frivillig tatt om bord.» For lasteskip åpner imidlertid forskriften for at navigasjonsutstyr som rederiet frivillig plasserer om bord ikke behøver å være rattmerket, se note i rad *Lasteskip uten internasjonalt sikkerhetssertifikat* i kolonne *IV. Navigasjonsutstyr* i Vedlegg IV til forskriften.

[1] «* Gjelder ikke utstyr som frivillig plasseres om bord»

Direktoratet oppdaget i 2021 at det var tatt om bord utstyr som ikke er rattmerket på passasjerskip, spesielt gjaldt dette kartmaskiner. Næringen fikk pålegg om å etterkomme regelverket og vi mottok en rekke søknader om dispensasjon. Søknadene ble i all hovedsak avslått, siden vilkårene for dispensasjon ikke var oppfylt. Noen dispensasjoner ble likevel innvilget med vilkår om å bruke kartmaskin som oppfyller standarden i vedlegg til rundskrivene RSV 14-2022 og RSV 16-2022[2].

Sjøfartsdirektoratet har mottatt henvendelser fra næringen om at dagens regelverk begrenser valgmulighetene for hvilket egnet utstyr som kan tas om bord og at dette både er kostnadsdrivende og hindrer bruk av annet egnet utstyr. Næringen ønsker fleksibilitet til selv å velge tilleggsutstyr tilpasset sitt behov. Næringen har derfor ytret et ønske om at navigasjonsutstyr som de selv velger å ta om bord uten at det er krav til det i navigasjonsforskriften[3] ikke skal være underlagt krav til rattmerking.

Sjøfartsdirektoratet har besluttet å imøtekomme næringens ønske ved å harmonisere regelverket for lasteskip og passasjerskip på dette punktet, og foreslår derfor at noten som i dag står i cellen i skjæringspunktet for kolonnen *IV. Navigasjonsutstyr* og raden *Lasteskip uten internasjonalt sikkerhetssertifikat* i Vedlegg IV til forskriften også inntas for Passasjerskip med passasjersertifikat, Passasjerskip med sikkerhetssertifikat for passasjerskip (EU) og Alle hurtiggående fartøy.

Forslaget om å tillate bruk av navigasjonsutstyr uten rattmerking på passasjerskip innebærer at rederier kan velge å utstyre skipene med ulike typer utstyr frivillig, uten at det er krav til at det skal være om bord. Dette utstyret er ikke utviklet etter en felles standard, og kvalitet og funksjonalitet kan variere. Navigasjonsutstyr i denne kategorien varierer i kvalitet og pris, og er ofte ikke utviklet for kommersiell skipsfart eller etter en felles standard, noe som kan påvirke nøyaktighet, pålitelighet og robusthet. Derfor bør slikt utstyr kun brukes som supplement til pålitelige navigasjonsmidler.

Det er viktig at frivillig ombordført utstyr brukes forsvarlig og ikke forveksles med eller erstatter påkrevde navigasjonsmidler, i tråd med skipssikkerhetsloven[4] § 14, som krever at skip skal navigeres slik at det ikke oppstår fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Seilasplanlegging, plotting og overvåking skal utføres med offisielle sjøkart og nautiske publikasjoner. Skip som seiler etter papirkart må ha nødvendige fasiliteter om bord for dette, både ved dag- og nattseilas.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Forslaget innebærer at lasteskip og passasjerskip får samme mulighet til å ta om bord frivillig utstyr som ikke er rattmerket. Forskriftsendringen pålegger altså ikke rederiene å anskaffe nytt utstyr. Det forventes derfor ingen negative økonomiske konsekvenser for rederiene av forslaget. Endringen kan imidlertid innebære at leverandører av navigasjonsutstyr påvirkes noe, ettersom bruken av rattmerket utstyr ikke lenger vil være like styrende for hva rederiene velger å installere.

Med hilsen

[2] RSV 14-2022 Alternativ til rattmerket kartmaskin for lasteskip med største lenge (L) under 24 meter & RSV 16-2022 Alternativ til rattmerket kartmaskin for fiskefartøy med lengd (L) under 24 meter.
[3] Forskrift 5. september 2014 nr. 1157 om navigasjon og navigasjonshjelpemidler for skip og flyttbare innretninger
[4] Lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Alf Tore Sørheim
sjøfartsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift om endring av skipsutstyrsforskriften
2. Høringsliste